

F. t. l. om ændr. i l. om rettens pleje. (Sagføreres møderet for højesteret m. v.).

Det fremgår endvidere af udvalgets betænkning, at landsretssagførernes mødeberettigelse i egne sager, en mødeberettigelse, som ingen foreslår afskaffet, nu benyttes i et sådant omfang, at der i ca. 30 pct. af alle højesteretssager gives møde af en landsretssagfører for den ene eller for begge parter. Det må derfor være naturligt nu at udvide denne mødeberettigelse til at omfatte også andre sager end egne sager, men i så fald foreligger der ikke tilstrækkelig begrundelse for at opretholde en særlig gruppe højesteretssagførere. I denne forbindelse kan der som anført i 1953 af det ovennævnte folketingsudvalg ikke bortses fra, at en bestået højesteretssagførerprøve, der jo alene dokumenterer den pågældende sagførers dygtighed inden for et enkelt udsnit af sagføregerningen, også på andre områder af denne kan give den pågældende fordele, som højesteretssagførerprøven ikke kan begrunde. Justitsministeriet finder det herefter ikke rimeligt mod det ønske, der næres af den langt overvejende del af sagførerstanden, at opretholde højesteretssagførerprøven.

I anledning af de af Højesteret og to af valgmedlemmerne udtalte betæneligheder ved at udvide mødeberettigelsen for Højesteret som foreslået, bemærkes, at man samtidig med denne udvidelse foreslår visse særlige kauteler til sikring af en forsvarlig procedure for Højesteret.

For det første stilles der som vilkår for mødeberettigelsen for Højesteret, at den pågældende skal have været i virksomhed som landsretssagfører i 5 år. De sagførere, der er interesserede i at møde for Højesteret, vil i almindelighed have en sådan interesse for procedure, at de i løbet af denne tid har erhvervet erfaring heri. Endvidere betyder 5-årsgrænsen, at de pågældende sagførere må antages i det hele at have opnået en erfaring, der vil være af betydning ved deres bedømmelse af, om det vil være forsvarligt af dem at procedere for Højesteret.

Dernæst kræves, at den pågældende landsretssagfører skal fremskaffe erklæring fra vedkommende landsret om, at han er øvet i procedure. Denne regel vil afskære landsretssagførere, der ikke i rimeligt omfang har beskæftiget sig med procedure, fra at få almindelig mødeberettigelse for Højesteret.

Endelig er det i forslaget § 127, stk. 2, bestemt, at Højesterets nuværende adgang til at fratage en landsretssagfører mødeberettigelse i egne sager skal gælde for alle landsretssagførere, der får almindelig mødeberettigelse for Højesteret.

Der henvises i øvrigt til de nedenfor anførte begrundelser for de enkelte ændringsforslag.

Voteringsordningen i Højesteret.

(§§ 43, 214 og 218).

Under enevælden indeholdt Højesterets domme kun selve domsslutningen og ingen begrundelse. Dette forhold blev ændret ved lov af 8. marts 1856, der bestemte, at Højesteret skulle være forpligtet til at angive de grunde, hvorpå dens domme var byggede, og at dette i enhver sag efter Højesterets eget valg kunne ske enten ved en skriftlig meddelelse af grundene eller ved offentlig stemmegivning. I praksis valgte Højesteret altid at give skriftlige præmisser.

Ved retsplejeloven af 11. april 1916 §§ 214 og 218 blev det bestemt, at højesteretsdomme ligesom andre domme skulle ledsages af grunde, og at dommernes rådslagninger og afstemninger ikke måtte overværes af tilhørere med undtagelse af retsskriveren. En højesteretsdom indeholdt således stadig ikke oplysning om, hvorvidt dommen var enstemmig, eller eventuelt hvilke dommere eller hvor mange dommere der var uenige i dommen eller dens begrundelse, og hvori denne uenighed bestod.

Kort efter retsplejelovens ikrafttræden i 1919 rejstes der i rigsdagen spørgsmål om at ændre disse regler og indføre offentlig votering i Højesteret. Drøftelserne herom, der er refereret i udvalgets betænkning side 28-30, stod med kortere afbrydelser på indtil 1936, da det ved lov nr. 112 af 7. april 1936 blev bestemt, at Højesterets domme og kendelser skal indeholde oplysning om de forskellige meninger under dommernes afstemning, såvel vedrørende resultatet som vedrørende begrundelsen med oplysning om stemmetal, men uden angivelse af dommernes navne.

Der er inden for det af justitsministeriet nedsatte udvalg enighed om, at den i 1936 gennemførte ordning ikke er tilfredsstillende, idet den ikke har medført de fordele, der kan og bør opnås, når man, som sket, opgiver kravet om, at dommen skal fremtræde som en enhed. Inden for de dommergrupper, der samles om en affattelse af præmisserne, vil der kunne være divergenser eller nuancer i synspunkterne, som efter denne ordning ikke behøver at finde udtryk i præmisserne, men som dog kan være af væsentlig værdi for forståelsen af dommens rækkevidde og dens betydning som præjudikat i fremtidige lignende tilfælde, en forståelse, som er af interesse ikke blot for sagens parter, men også for det praktiske retsliv og den juridiske videnskab. Endvidere vil gengivelsen af et mindretals præmisser undertiden kunne give det fejlagtige indtryk, at flertallet går imod de af mindretallet fremhævede synspunkter, medens det vir-